

Czas wychodzi codziennie wieczór (wyjąwszy niedziele i dni świąteczne).

Numer pojedynczy w Krakowie i we Lwowie kosztuje 10 centów.

Prenumerata wynosi:

Table with columns for location (Krakow, Lwow, etc.), frequency (annual, quarterly, monthly), and price.

Listy z pieniędzmi przesyłane być winny franco do Administracji 'CZASU' - Listy reklamacyjne niezapieczone, nie ulegają frankowaniu.

CZAS

Prenumeratę przyjmują:

W Krakowie: Biuro Administracji 'CZASU', przy ulicy Różanej w domu pod L. 423... W Lwowie: w Agencji 'CZASU' p. Tomasz Kocharński...

OGŁOSZENIE PRZEDPŁATY

na 'CZASU' od 1go stycznia 1867

W Krakowie: rocznie, półrocznie, kwartalnie, miesięcznie... Z przesyłką pocztową w państwie austriackim...

szych większe Sejmowi propozycje. Owóż Deakieści chcieli, aby Sejm wystósował swą adres, nie przerażony swych czynności...

Adres żąda przywrócenia konstytucji i wyraża nadzieję, że się Korona bezwzględnie do tego żądania przychyli. Oświadcza bowiem bardzo stanowczo...

by to sprawozdanie przeprowadzić przez wydział z 67m — i na tem koniec. Dalej sprawa ta pójdzie nie może. Ponieważ zaś dzieło organizacji monarchii zawisło od postanowienia Sejmu węgierskiego...

W takim dylemacie stawia adres węgierski Koronę. A tak w jednym jak drugim razie coś się stanie z organizacją monarchii? W pierwszym, adres daje jeszcze skazówkę...

subwencye z funduszu szkolnego, i czyby z funduszu tego nie mogły korzystać gminy przyznające się do niego dla szkół swoich? Czwarta interpelacja była posła hr. Golejewskiego...

Dalej interpelował ks. Kuryłowicz w sprawie uregulowania poboru należności kościelnych jura stolae. Na tę interpelację Komisarz rządowy przyrzekł później odpowiedzieć.

który zabezpieczając słusze dotychczasowym właścicielom praw propinacyjnych wynagrodzenie, prawa te przenosi na gminę. Przeciwnie zupełnemu zniszczeniu przywileju propinacji oświadcza się wnioskodawca...

Dłuższe rozprawy wywołały petycje o zaprowadzenie sądów doradczych na podpalaczy wniesione przez księcia Sanguszkę, w liczbie jedenastu, opatrzone 543 podpisami.

KORRESPONDENCA CZASU.

Lwów 14 grudnia.

(z) Powódz interpellacji wyłała się dzisiaj w sejmie: było ich aż pięć do komisarza rządowego i jedna do Wydziału krajowego...

Interpelacja wywołana przez posła Bielewicza. W sprawie uregulowania poboru należności kościelnych jura stolae. Na tę interpelację Komisarz rządowy przyrzekł później odpowiedzieć.

Posel Henryk hr. Wodziecki dotychczas w wyprawie do wojny... Wobec petycji, wniesionej przez księcia Sanguszkę, wywołanej petycji o zaprowadzenie sądów doradczych...

Kraków 15 grudnia.

Zechcą sobie może czytelnicy nasi przypomnieć, że dyskusja tak zwana adresowa w Sejmie węgierskim nie toczyła się właściwie nad adresem; bo tak stronnictwo Deaka jak i stronnictwo rezolucyj czyli lewica...

Projekt będzie przyjęty — wątpliwości to nie ulega. Stronnictwo Deaka postanowiło nieczynnie w nim zmian żadnych. Ma ono taką większość w Izbie, że poprawki lewicowej przepaszą muszą. Z resztą nie widzimy powodu...

Część literacko-artystyczna.

Pantheon illustrowany poetów polskich

wydawany przez J. K. Żupańskiego. W najpomysłniejszych dla literatury czasach niepospolitem to jest zjawiskiem, spotkać śmiało, wielkich rozmiarów przedsięwzięcie...

plaskim i zadartym, jedynym niepojęzycznym i dobrze myślącym za Wolgą. A Zaleski z namowy Wilczyńskiego jedził dopełnić swych artystycznych studiów w Wenecyi i Rzymie...

dym tchem pierwszą pieśń odśpiewał. Oprócz tej historycznej wartości poematu, ma on rzeczywistą — nie potrzebujemy przypominać jego piękności. Nie wiem też, czy forte dzieło nowe...

te pojedyncze figury, którym ólówek artysty odjął umyślnie może szorstkość koścista, tak jak poeta też stał z nich, co mu do obrazu barw smętnych i zamglonych nie przypadało. Mamyż prorokować, że Marya będzie na wszystkich stolicach w tej porze, gdy książki są jak najmiej modne...

przynowowa od no dieci pajczey, w którą tylko...

Na przedstawienie księcia Marszałka, iż to jest...

Posel Golaszewski rzekł, że za czasów, gdy...

Posel Rutowski opowiada wypadek spraw...

Sprawa od awca zgodziwszy się zupełnie ze...

Przystąpił do szczegółowego rozbiornu tych...

Tak przez pomyłkę jednego z obywateli kr...

Trzecią petycję wysłuzonego radcy sąd...

Na tem skończyło się posiedzenie. Przysz...

Pomiedzy nowo podanemi petycjami, których...

Z Rzeszowskiego 12 grudnia.

(L. Ry.) § 8 projektu Wydziału krajowego o...

Z nad Wisły 12 grudnia.

(J. Z.) Jak tylko poruszono kwestję wykupu...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

Z nad Rudawy 8 grudnia. *)

(E. S.) Z powodu odsylacza Casou, w N. 278...

Trzy glowne kwestye, (które nazwanoby żywo...

A kiedy posel Węzyk, odezwał się po opini...

Kwestyami temi są: a) wykupno propinacyj...

Wolają dzienniki a na czele ich Czasi, i zach...

Przystąpił do szczegółowego rozbiornu tych...

I tak przez pomyłkę jednego z obywateli kr...

Że chcemy także pamiętać, że hipoteka była...

Coż się więc stało? przez pomyłkę... Wzię...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

W ten razie raz przebolalbym jej strate, tu bę...

Wiedeń 13 grudnia.

— r. Jak już o tem wczoraj wspomniam, w...

Mysł powołania wspólnej reprezentacji kraj...

Niech nam odpowiedzieć raczą z dobrą wiar...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

wrotem swym do Paryża. P. Barthémy, nowy...

Dzemił pascia odnowił dawne a dobre stosunki...

Książę Wali i zabawił w Paryżu tylko jeden...

Posostanie w Dreźnie p. Forth-Rouen jako...

Rodacy szkolowani w Dzienniku Warszawskim...

ów Iwanow, o którym czytałem kilka razy...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Paryż 11 grudnia.

Dzisiejszy Constitutionnel zawiadamia urz...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Właśnie genesis prawa własności propinacyj...

Tworzycie instytucje liberalne, jeżeli wpływ...

Jassy 11 grudnia.

ów Iwanow, o którym czytałem kilka razy...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

Przejrzawszy w Dzienniku Warszawskim...

*) Autor tego listu odwołuje się do oświadczenia...

*) Autor tego listu odwołuje się do oświadczenia...

*) Autor tego listu odwołuje się do oświadczenia...

*) Autor tego listu odwołuje się do oświadczenia...

Od Administracji „CZASU.“ Wyszedi Kalendarz ścienny drukowany, zawierający lunacye, wschód i zachód słońca, ceny jazdy i przesyłek na kolejach: galicyjskiej, czerniowieckiej i innych — święta rzymskie, ruskie i żydowskie — tabelki steplowe i jest do nabycia w Administracji „CZASU“ jak zwykle po cenie 25 centów.

Od Wydawnictwa PRZEGLĄDU POLSKIEGO.

Ze Styczniem nadchodzącego roku rozpoczynamy trzeci kwartał „PRZEGLĄDU POLSKIEGO.“ Nakłady nie szczędzili ofiar, aby piśmo to postawić na stanowisku odpowiednim potrzebom kraju i wymaganiom światłej publiczności. Liczny udział w prenumeracie, do której niniejszem zapraszamy, pozwoli nam jedynie zaprowadzić jeszcze znaczne ulepszenia, tak przez nabycie prac najznakomitszych naszych literatów i publicystów, jak przez rozszerzenie objętości każdego zeszytu.

Prenumerować można: w Krakowie w biurze Redakcyi przy ulicy Gołęziej pod L. 173 i w księgarni Wgo Czechy; we Lwowie w Agencji „Czasu“ u p. Tomasza Kochanickiego, Plac Maryacki w Handlu Nasion p. Neumana N. 364; w Poznaniu w Administracji „Dziennika Poznańskiego“ w Paryżu w Księgarni de Luxembourg, rue Tournon Nr. 16; wreszcie aby dogodzić licznym żądaniom z prowincyi, weszliśmy w stosunki ze wszystkimi prawie księgarniami i urzędami pocztowemi, które także prenumeratę przyjmować będą. (1523-2-5)

Uwiedomienie.

L. 3192. Stosownie do polecenia ck. Sądu powiatowego w Sądowej Wiszni z dnia 1 Grudnia 1866 L. 3492, odbędzie się na dniu 10 Stycznia 1867, o godzinie 10ej przed południem, w Sądowej Wiszni publiczna sprzedaż Apteki po zmarłym aptekarzu śp. Teofilu Wojciechowskim pozostającej, a to nawet niżej ceny szacunkowej. (1523-1-3)

Od ck. Notariusza jako sądowego Komisarza. Sądowa Wisznia d. 11 Grudnia 1866.

UWIADOMIENIE.

Do Składu Nafty i Lamp przy ulicy Floryjańskiej, pod L. 362, nadszedł świeży transport Nafty, i sprzedaje się funt Nafty białej salonowej niezapalnej 24 c., a Nafty N. II 20 cent. (1532-1-2)

W Handlu I. Miklitscha przy ulicy Grodzkiej pod L. 85, są co dzień do sprzedania świeże pieczone Kasztany, (MARONI).

Obstalniki przyjmują się od godziny 3 do 8 wieczór i uskuteczniają się jak najszybciej. (1507-4-6)

W Siemianowicach w górnym Szląsku przy Katowicach, stanowią:

- 1) „Champagne“ ogier gniady, po „Fouchstone“ i „Mountaine-Sylph.“ Klacze pełnej krwi, po 10 frydrychsdorów i 2 talary na stajnię; Klacze pół-krowi po 5 frydrychsdorów i 2 talary na stajnię.

- 2) „Vinegar Hill“ ogier gniady, po „Kingstown“ i „Velleda.“ Klacze pełnej krwi, po 10 frydrychsdorów i 2 talary na stajnię; Klacze pół-krowi po 5 frydrychsdorów i 2 talary na stajnię.

Pięć klaczy jednego właściciela, piąta będzie bezpłatnie stanowiąca. (1570-1-3)

15 koni angielskich i arabskich,

ze stada ś. p. Władysława hr. Dzieduszyckiego, będące w przechodzie przez Kraków do widzenia parę godzin na Dworcu kolei lub przy ulicy Mikołajskiej pod L. 637, dnia 14 lub 15 b. m. i. r. (1570)

Cierpiącym na zęby polecają się praktyczni lekarze zębów Tyrol & Ebenhusen, Berlin, Philipstrasse 13. II. Sztuczne zęby i całe szczęki według amerykańskiej metody bez klamer i sprężyn, oraz i plombowanie złotem i sztuczną masą zębowa, itp. (1525-2-3)

Środek odrazu usmierający migrenę, ból głowy gwałtowny i neuralgię, zwany

Jest to lekarstwo niewinne, a wyłącznie roślinne, pochodzi z Brazylii; staraniem pp. Grimault et Cie do Francji sprowadzono. Sprzedaje się w pudełkach po 12 pakietików wraz z przepisem zażywania onychże w języku polskim. Dostać można w Krakowie w aptekach pp. Brunona Micyzyskiego i Redyka (dawnej ś. p. W. Mołdżińskiego); we Lwowie w aptekach pp. Berlinera i Piotra Mikolajszka; w Brodach w aptece p. Franzosa. (1496-3-15)

HANDEL KORZENNY K. SROCYNSKIEJ w Krakowie, Rynek główny Nr. 36, od ulicy Ś. Jana, zmieniwszy mieszany Handel i zaopatrzwszy się w świeże towary poleca: Cukier dobry w głowie, 31 cent. funt. wied. — Kanar 33 cent. Kawy: Perłowa 92 c. — Ceylon wielka 86 c. — Jawa 86 c. — Laguayra 80 c. — Santos 64 c. Herbaty świeże, zbiór z r. 1865 i 1866: Czarna przednia 1 zlr. 90 c. — z kwiatem od 2 do 6 zlr. funt wiedeński. Araki: dobry do herbaty, kwarta 56 c. — lepszy 80 c. — najlepszy 1 zlr. Czekolady: wyborna Tryestska 80 c. — Medyolańska 70 c. — Paryska 75 cent. — Wiedeńska 60 cent. Migdały 70 cent. — Rodzenki różnego gatunku świeże — Pomarańczki smażone świeże. Ryż 24 cent. — Sago 28 c. — Makarany włoskie różnego gatunku. Bullion francuzki funt 3 zlr. — Powiła wyborowe funt. 24 c. Mydło złote suche 28 c. — Krochmal tiulowy 24 c. — Soda 10 c. f. w. Świecice Naftowe białe. Bryndza węgierska świeża biała 24 funt. Sledzie świeże i wędzone — Sardynki — Musztarda — Ogórki — Oliwa prowaska. Ódki słodkie — Likjery francuzkie — Sliwowica Syrmiejska stara. Wina: Tokajskie wytrawne od 1 do 5 zlr. butelka, — Muszkatołowe — Ruster stołkie. do Budzyskie czerwone 60 c. butelka i Austryackie białe. Prócz wielu innych niewymienionych towarów kolonialnych po cenach najniższych. Ludwik Sroczyński, prokurę prowadzący.

KANTOR INTERESÓW PRYWATNYCH Ludwika Sroczyńskiego, nowo restytuowany za pozwoleniem wysokiej Komisji Namiestnictwa w Krakowie, Rynek główny Nr. 43 na pierwszym piętrze obok kościoła P. Maryi, poleca: (1573-1-2) sprzedaż i kupno Dóbr ziemskich — Realności miejskich — Lasów i drzewa — Zboża i wszelkich przedmiotów. — Dzierżawy — Pożyczki pieniężne. Przyjmuje komisa i udziela informacji w wszelkich przedsiębiorstwach, przemyśle i handlu. — Umieszcza: Rządów ekonomicznych — Leśniczych — Gorzelniarzy — Nauczycieli prywatnych — Guwernantki Bony — i Służących

HANDEL Korzeni, Win i Delikatesów Edwarda Fuchsa w Krakowie (1574-2-3) zaopatrzony w znaczne zapasy Win węgierskich z najlepszych winnic, w różne gatunki Zieleniaka tańszego i droższego, jako też i w wszelkie inne zagraniczne wina, poleca takowe szanownej Publiczności przy nadchodzących Świętach, po cenach umiarkowanych.

W Handlu Korzeni i Win Adolfa Minasowicza na Podgórzcu, znajdzie umieszczenie dwóch Praktykantów (1498-4-6)

Nowo urządzone Aparat rektyfikacyjny przy gorzelnii w Piekarach wyrabia bardzo silny i czysty spirytus do wytworu wódek i rosolisów. — Wszelkie zamówienia przyjmuję (1432-3-4) Zarząd dóbr w Piekarach pod Krakowem.

OD DYREKCYI Towarzystwa akcyjnego Fabryki papieru w Czerlanach.

Stosownie do §. 8 Statutu Towarzystwa akcyjnego fabryki papieru w Czerlanach, Dyrekcyja rozpisuje wpłatę 20% to jest 40 zlr. w. a. na każdą akcyę tego Towarzystwa, w celu rozszerzenia fabryki. Wpłata ta ma być uskuteczniiona od 1go do 15go Grudnia 1866. Gdy wedle Statutu procent na każdą akcyę Towarzystwa oblicza i wypłaca się rocznie, a liczy się rok od 1go Stycznia do ostatniego Grudnia więc dla zrównania rachunków wypłacić postanowiła Dyrekcyja zaraz procent od wniesionych na akcyę wkładek za czas od 1go Kwietnia do ostatniego Czerwca 1866, a od 1go Lipca 1866 zaś do 1 Stycznia 1867 będą procenta i dywidenda wypłacone wyjątkowo półrocznie, poczem już rok się liczyć będzie zawsze od 1go Stycznia. Gdy wedle Statutu § 64 dywidenda wypłaca się rocznie, więc wypłacający obecnie 20%, akcyonaryusze mieli prawo do dywidendy i za te 20%, od 1go Lipca 1866, i aby zrównać wypłatę jednakoową każdej akcyi co do rocznej dywidendy i co do procentów, uchwałała Dyrekcyja, oprócz 20% wkładki, zażądać od akcyonaryuszów i dopłaceniu 6% od obecnie wnoszonych 20% za czas od 1go Lipca 1866 do dnia wniesienia wkładki. Trzy-miesięczny procent od 1go Kwietnia do 1go Lipca 1866 wypłaca zaraz Filia Banku Anglo Austryackiego we Lwowie, gdzie obecnie rozpisana wpłata 20% wnoszoną być ma.

Lwów dnia 26 Listopada 1866 r.

Od Dyrekcyi Towarzystwa fabryki papieru w Czerlanach.

Leon Sapieha. Edward Simon. Seweryn Smarszewski.

B I L A N S

półroczny za czas od 1 Kwietnia do końca Września 1866.

Table with columns: Aktiva, Passiva, and various financial entries like Kapitał akcyjny, Zapasy papierów, Kaucya Jonasa, etc.

Table titled 'Kurs papierów i pieniędzy' showing exchange rates for various locations like Kraków, Sreb. pol. st., etc.

Table titled 'Wiedzi 12 grudnia' listing various goods and their prices, including metals, oils, and other commodities.

Table titled 'Waleuty' showing exchange rates for various currencies like Czesarska korona, Rubel rosyjski, etc.

Table titled 'Lwów 13 grudnia' showing local market prices for various goods and services in Lviv.

Pociągi osobowe na kolejach żelaznych od 10go Czerwca r. b. Odechoda: Krakowa do Wiednia 7:10 rano; 3:30 po południu — do Warszawy i Wrocławia 8 rano — do Lwowa 10:30 rano; 8:30 wieczór — do Wieliczki 11 rano

Advertisement for PILULE VEGETALES GOURMANDES, featuring an illustration of a person and text describing the medicine's benefits for various ailments.

Dodatek do Nru 286 „CZASU“ z dnia 16 Grudnia 1866.

Kraków 16 grudnia. Dziś po południu o godzinie 2ej deputacya Sejmu galicyjskiego złożyła w ręce J. C. K. Mości adres Sejmu, uchwalony d. 7 b. m. Deputacyę tę składają: Marszałek książę Leon Sapieha, hr. Alfred Potocki, Dr Dietl, Grocholski, Kraiński, X. Ruczka i Bielewicz. Ponieważ przyszłe posiedzenie Sejmu naznaczonem zostało na środę, przeto deputacya zapewne jutro przejeżdżać będzie przez Kraków z powrotem do Lwowa.

Najwyższem postanowieniem z d. 3 grudnia br. N. Pan zamianował Dra Aleksandra Sas Bojarskiego, sekretarza Sądu krajowego i zastępcę prokuratora w Krakowie nadzwyczajnym profesorem prawa karnego i procedury karnej przy uniwersytecie jagiellońskim.

KORRESPONDENCYA CZASU.

Wiedeń 14 grudnia.

r. Doniesienia z Bakarestu zapowiadają połączone ataki wszystkich stronnictw przeciw ministerstwu Ghika, zarzucając mu postępowanie przy zawarciu pożyczki z paryskim domem Openheim wręcz przeciwnie poprzednim uchwałom izby w tej mierze. Doniesienia te przepowiadają upadek teraźniejszego ministerstwa jako niechybay, jeżeli tylko książę Karol nie przeniewierzy się zasadom konstytucyjnym wypowiedzianym przez w mowie tronowej i w znanym piśmie odręcznym do ministra-prezydenta. Dla Wschodu w ogóle, a dla Austrii w szczególności chwila ta nie bardzo ważna. Jeżeli ks. Karol idąc za głosem izby zmieni ministerstwo, a mimo tego ster państwa w silnej zatrzyma dłoń, i tym sposobem w Mołdowoszczyźnie zagnieździ się istotnie system konstytucyjny, utworzenie wschodnio europejskiego państwa zostanie zapewnionem. A państwo to silnie skonsolidowane mogłoby się tamą stać przeciw pretensjom Rosyi jak niemniej dać popęd do utworzenia innych państw podobnychże rozmiarów na półwyspie bałkańskim. Zachowanie się Serbii dowodzi, jakie znaczenie przyznawać należy pod pewnymi warunkami przykładowi Rumunii, gdyby tylko państwa zachodnie były w stanie przez wzmocnienie istniejących już i utworzenie innych państw lennych stworzyć konglomerat terytoryjów, które w interesie niepodległości swojej musiałyby się starać o emancypację z pod wpływu Petersburga. Doświadczenie nauczyło, że Rosyanie zawsze ulegają temu wpływowi, wyswobodzeni Słowianie zaś i Rumuni nie chętnie tylko dają się Rosyi wodzić na pasku i wpływ Petersburga zawszeby radzi paraliżować wpływem Zachodu.

Wiedeń 13 grudnia.

a. W ministerstwie stanu nie robią już z tego tajemnicy, iż pierwsze miesiące przyszłego roku ujrzą zgromadzoną ponownie reprezentacyę krajów dziedzicznych, czyli jak się wyraża manifest wrześnieowy „legalnych reprezentantów królestw i krajów z tej strony Litawy.“ W jakiej formie to nastąpi, zachodzi jeszcze najściślejsza tajemnica. Jednak wersya mówi, iż prosto powołaną zostanie ściślejsza Rada państwa na podstawie patentu lutowego i to bez podjęcia nowych do niej wyborów. Ci, co rządowi taki przypisują projekt, utrzymują, iż za tym trybem to przemawia, że następuje się możliwość odwołania się od Izby z dawnych żywiołów do Izby z nowych żywiołów. Inna wersya twierdzi, iż powołaniem zostanie do Wiednia zgromadzenie delegatów ad hoc, a to mianowicie do dania opinii o kwestyi konstytucyjnej.

Zresztą znajdziecie w dziennikach i inne wersje, którym atoli zupełny brak podstawy, gdyż rząd uważa za właściwe plan swój tak długo tać, jak długo obradować będą sejmy krajowe, aby zapobiedz dyskusyom, któreby mogły pokrzyżować plan już ułożony.

Rzym 9 grudnia.

Nadmieniłem wam w ostatnim liście o pożegnaniu posłuchaniu, jakie generał Montebello wraz z wszystkimi oficerami okupacyjnego wojska otrzymał d. 6 grudnia u Ojca św. Przemówienia w tej okoliczności były nader ważne. Osobliwie pożegnana mowa Papieża wielkie zapewne sprawi

wrażenie w Europie. Jak zwykle, żaden jej dziennik tutaj szy nie powtórzył i nie powtórzy; zagranicą więc jedynie z korespondencyi do dzienników dowiedzą się o niej. Generał Montebello zbliżając się do Papieża siedzącego na tronie, odezwał się jak następuje:

„Ojcie najświętszy! Prosząc po raz ostatni o błogosławieństwo Świętobliwosci Waszej nie mogę się wzbronić od najgłębszego wzruszenia. Są bowiem okoliczności, w których smutek nieodzielny od pożegnania, zamienia się w prawdziwą boleść.

„Cesarz wierny swoim przyrzeczeniom cofa swoje wojsko, ale nie cofa swego wsparcia: zostawia w Rzymie opiekę Francyi.

„Oby czas usmierzył namiętności, ukołó cierpienia, natchnął wszystkich duchem zgody i zapewnił Stolicy Świętej niepodległość i bezpieczeństwo, które jej są niezbędne do utrzymania działania swego duchowego na świat cały. Te są szczere życzenia, wyraz najżywszej wdzięczności, które składam u stóp Świętobliwosci Waszej, błagając Jego błogosławieństwa.“

Papież odpowiedział z osobliwą powagą i uroczyścią:

„W przeddzień waszego wyjazdu przybywam moje dzieci, aby was pożegnać. Gdy chorągiew wasza przed ósmnastą laty opuściła Francję z posłannictwem bronięcia Stolicy Świętej, przeprowadzały ją życzenia i oklaski wszystkich krajów katolickich. Dziś kiedy wraca do Francyi życzę, aby się tam spotkała z temi samymi oklaskami, ale wątpię mocno o tem.

„Piszą mi zewsząd, że serca katolickie zatrwożone są myśląc o trudnym położeniu, w jakim się znajduje Głowa katolickiego świata. Jak już powiedziałem waszym towarzyszom broni nie trzeba się ludzi: rewolucya dojdzie aż tutaj. Oświadczyli to, zapewnili, ogłosili; wyście słyszeli, zrozumieci, widzieli.

„Włożono w usta znacznej osobie, iż Włochy są uczynione lecz niedokonane. Ja powiadam owszem, że jeżeli ich nie rozeznano zupełnie, jeżeli istnieją takie jak są, pochodzi to ztąd jedynie, że ocalał dotąd ten kawałek ziemi, na którym stoję i gdzie panuje sprawiedliwość, porządek, pokój. Kiedy go nie stanie, wiem że chorągiew rewolucyi rozwinie się na Kapitolu, ale wiem także, iż skala Tarpejska jest obok.

„Pięć czy sześć lat temu mówiłem z przedstawicielem Francyi. Żegnając mnie zapytał czy nie miałem co powiedzieć Cesarzowi przez niego. Odrzekłem: „Kiedy święty Augustyn biskup Hippony widział miasto swoje obleżone przez barbarzyńskie wojsko i wszystkie kłęski zawisłe nad niem a spadające, skoroby to wojsko wkroczyło, wołał do Boga: o Panie! spraw ażebym skonał zanim będę świadkiem tego spustoszenia! „Powiedz to Cesarzowi. Zrozumie on co chcę mówić.“ Ambasador francuski odpowiedział: „Ojcie Najświętszy! bądź spokojnym, barbarzyńcy nie wkroczą! „Niestety! ambasador francuski nie był prokiem. Był to sobie ucziwy człowiek.

„Inny przedstawiciel francuski zajmujący dzisiaj ważne stanowisko, powiedział mi także: „Rzym nie może być stolicą Królestwa żadnego; nie ma on nie odpowiedniego takiemu przeznaczeniu, a owszem posiada wszystko, ażeby zostać nadal stolicą katolickiego świata.“ Wyrazy te stały mi się wielką pociechą.

„Ale, powtarzam, rewolucya nastąpić może. Jestem słaby, pozbawiony wszelkich ziemskich środków. Jednak odzyskuję spokojność oddając się mocarstwu, które mi nie odmówi potrzebnej pomocy: tem mocarstwem jest Bóg, który mię pokrzepia i wspiera.

„Idźcie, dzieci moje, wyjeżdżajcie z moim błogosławieństwem, z moją miłością. Jeżeli obaczycie Cesarza powiedźcie mu, iż modłę się codziennie za nim. Słyszałem, że cierpi; więc błagam Boga by mu wrócił zdrowie; słyszałem, że dusza jego niespokojna; więc proszę, by mu Bóg wrócił pokój.

„Ale jeżeli modłę się za nim, potrzeba, aby niezapominał ze swojej strony, iż nosi tytuł chrześcijańskiego Monarchy i że Francya jest najstarszą córą Kościoła. Owoż nie dość nosić tytuły; potrzeba jeszcze usprawiedliwiać je czynami. Potrzeba zanosić modły z pokorą, ufnością, wytrwałością. Przy ufności w Bogu naczelnik narodu szanującego siebie staje się silnym i może otrzymać wszystko, czego pragnie... Świat coraz niespokojniejszy; ale ja także ufność mam we Wszechmogącym pokładam, i błogosławię was. Błogosławieństwo moje będzie wam towarzyszyło w drodze żywota.“

W wilży Niepokalanego Poczęcia Ojciec święty udał się do kościoła *Sancti Apostoli* na zamknięcie nowenny o Niepokalanem Poczęciu. Z tego po-

wodu stronnictwo papieskie uczyniło nader okazałą manifestacyę. Ulice i place przez które Papież przejeżdżał nabite były ludem; powiewano chustkami a huczne okrzyki na cześć Ojca św. rozlegały się dokoła. Ostatnie oddziały francuskiej piechoty wychodzą dziś w noc. Żandarmerya i szwadron huzarów stanowiące tylną straż opuszczają Rzym pojutrze rano. Generał Montebello parę dni jeszcze prywatnie zostanie. Intendent wojska okupacyjnego p. Testa zostaje także dla likwidacyi rachunków; szpital wojskowy zostanie w zamku św. Anioła. Wyjazd Francuzów niezmiernie pospieszny. Widać, że ostatnimi czasy sam rząd francuski wierzył w przedłużenie okupacyi i żądnych rozkazów względem cofnięcia wojska nie wydawał. Ale misya generała Fleury przedsięwzięta w celu skłonienia rządu włoskiego do odroczenia terminu konwencyi aż do śmierci Piusa IX nie powiodła się, a Francya ujrzała się zniewoloną ustąpić Włochom w sprawie rzymskiej, a żeby zyskać ich przymierze w sprawie wschodniej.

Był tu w poniedziałek pułkownik włoski, który się widział z naczelnikami tajnego komitetu i zachęcał ich, aby nie wszczynali przedczesnych rozruchów. P. Tonello następca p. Vegezego przyjechał dzisiaj.

Kronika miejscowa i zagraniczna.

Kraków 16 grudnia. Proszeni jesteśmy o umieszczenie następujących słów:

„W kronice *Czasu* z d. 2 b. m. wyczytaliśmy doniesienie, o krzątaniu się koło urządzenia balu na korzyść naszych ubogich kolegów; przy czem nadmieniono, że lepiejby było, gdyby urządzeniem balu zajęli się rodzice lub profesorowie a nie uczniowie, którzy zajmują sobie czas zabawami jeszcze nieodpowiedniami ich wiekowi.

Na początku tego miesiąca nie jeszcze nie wiedzieliśmy o balu, gdyż ten był tylko pobieżnie rzuconym projektem przez kilku.

Wsparciem naszych kolegów my sami zająć się musimy, a więc i urządzeniem zaprojektowanego balu, bo nędza i niedostatek doprowadziłyby ich mogły do bolesnych i smutnych następstw, a niedbałość o kolegów wszyscy nam wtedy przypiszą, jak tego bywały przykłady.

Zarzut o niestosowności wieku naszego do zabaw odpiaramy tem, że dziećmi nie jesteśmy, bo większa część z nas opuszczając instytut zajmuje pewne stanowisko w społeczeństwie.“

Uczniowie szkoły technicznej.

Do powyższej odpowiedzi dodamy to jedno, że skoro na drodze zabaw publicznych przychodzi zbierać fundusze na wsparcie nuboższej młodzieży, nie można odmówić prawa korzystania z tej mody dobroczynnej jednemu zakładowi naukowemu, skoro go użyć zamierza inny zakład, uniwersytet. Uczniowie Instytutu Technicznego mniej mają dróg i środków do niesienia pomocy uboższym z pośród siebie, a przeto nie mogą pomijać tego środka, któremu zwyczaj holdować się zdaje, a radzibyśmy, aby stał się skutecznym i przyniósł jak największe korzyści dla potrzebujących.

— Trzecia część czystego dochodu z wystawy obrazu p. Matejki „Upadek Polski“, wynosząca 358 złr. przeznaczoną została, jak wiadomo, przez artystę na uboższych uczniów tutejszej szkoły Sztuk pięknych, której niezapomnianym nigdy pozostanie zaszczytem, że on był jej uczniem. Artysta pragnąc jednak, aby datek ten przyniósł zarazem korzyść i sztuce i obdarowanym uczniom nie zechce przyjąć datku tytułem wsparcia, to może go otrzymać jako nagrodę za zdjęcie stacyj w kościele Ś. Idziego w Krakowie. Spodziewać się więc można, że uczniowie szkoły tej zajmą się przerysowaniem tych zabytków średnio-wiecznych.

— Wczoraj odbył się przy wielkim udziale tak wojska jak publiczności pogrzeb porucznika Czerlika z pułku piechoty imienia księcia Wazy, który umarł z ran odniesionych tego lata w wojnie z Prusami.

Przegląd polityczny.

Depesze telegraficzne.

Peszt 15 grudnia. Po odczytaniu projektu adresu w Izbie deputowanych, oświadczył Tisza, że on jak i jego stronnictwo z zupełnem przekonaniem zgadzają się na te części projektu, które zajmują się nieprzerwanością prawną i żądają przywrócenia konstytucyi. Lubo zaś on i jego

stronniczy nie mogą przystąpić do całego projektu, wszelako nie będą stawiać żadnej poprawki ani też odmiennego projektu wnosić i przyjmują projekt wniesiony jako podstawę dla szczegółowych obrad. Co do ustępu odnoszącego się do komisji 67n, nad takowym nie będą głosować. Miletycz protestuje przeciw projektowi ze stanowiska narodowości. Pragnie on przede wszystkim pojednania narodowości i wykazuje trudności, jakie czekać mogą troiste królestwo (Chorwacko-Słoweńsko-Dalmackie) w skutku zamianowania ministerium węgierskiego. Deak odpowiada Miletyczowi. Hr. Ferdinand Zichy oświadcza się warunkowo za osnową projektu. Po zapytaniu, prawie wszystkie z małymi wyjątkami powstają, głosując za projektem. Następują obrady szczegółowe.

Hanower 14 grudnia. Ministerium wojny wzywa pod dniem 10 b. m. kapitulantów hanowerskich z jazdy, aby do dnia 23 b. m. oświadczyli, czy uważają kapitulację swoją za obowiązującą dla Prus. Otrzymują w takim razie właściwe przeznaczenie. Ci zaś, co się nie oświadczyli na czas, a będą jeszcze zdolni do służby, zostaną pociągnięci.

Florenca 14 grudnia. Ojciec święty będzie miał alocucję w tym czasie, kiedy król Wiktor Emanuel będzie miał mowę tronową. *Opinion* zaprzecza, aby misja generała Fleury tyczyła się nie kwestyi rzymskiej, lecz innych spraw.

Londyn 14 grudnia. Według wiadomości otrzymanych przez Point de Galles i Hongkong, wyprawa francuska w Korei posunęła się bez oporu do Kongiwa. Wojna domowa ustała w Japonii.

N. fr. Presse dowiaduje się ze Lwowa, że hr. Agenor Gołuchowski albo już złożył urząd namiestnika Galicji, albo złożyć go zamierza. Taka pogłoska ma bowiem obiegać po Lwowie. My nie słyszeliśmy ani słowa o czemś podobnym, a o tem, co hr. Gołuchowski uczynić zamierza, wątpimy, aby rzeczony dziennik lub jego korespondent mógł wiedzieć.

Franz. Cor. mniema, że hr. Bismark ustąpi, a miejsce jego zajmie hr. Goltz poseł w Paryżu, który nie liczy się do obrońców polityki dzisiejszego pruskiego ministra spraw zagranicznych.

Izba deputowanych w Berlinie zajmuje się wciąż jeszcze budżetem, przyczem ponawiają się dawne spory o kompetencję, ale bez żadnych następstw.

Ogłoszenie w *Monitorze* planu reorganizacji armii francuskiej przed uchwaleniem go przez

Ciałem prawodawczym ma podobno na celu wyrozmienienie opinii publicznej i oswojenie jej z tą reformą. Zdaje się zaś nie już z samych dzienników paryskich, lecz wyraźniej z korespondencji do dzienników zagranicznych, że plan ten napotyka wielu niechętnych. *Le Temps* zaleca przyjęcie raczej systemu pruskiego, niż podział na armię stałą, dwie rezerwy i gwardyę ruchomą. Jeden z dzienników niemieckich wykazuje, że gdyby reorganizacja armii francuskiej przysłała do skutku, rząd miałby prawo rozrządzać dowolnie ludnością pewnego miasta lub pewnego departamentu, np. opozycyjską, powołując tę część rezerwy, która się w rzezonem mieście lub departamencie rekrutuje, i mógłby tę rezerwę wysłać do odległych kolonii, bez rzeczywistej potrzeby powiększenia sił zbrojnych.

Przed parą dniami podaliśmy przemowę Ojca Sgo do generała Montebello na posłuchaniu pożegnalem, tak jak ją ogłosił *Jurnal des Débats*. Korespondent nasz rzymski nadesłał tę samą przemowę nieco odmiennie. Znajduje się ona w liście powyżej umieszczonym, wraz z przemową generała.

Odbieramy jednak w tej chwili z pierwszego źródła z Rzymu autentyczną osnowę pożegnanej przemowy jen. Montebello. Brzmi ona:

„Ojciec Święty! Przychodząc po raz ostatni złożyć Waszej Świątobliwości naszą czolobitność i upraszać o błogosławieństwo, nie mogę się powstrzymać od wielkiego wzruszenia. Są okoliczności, w których smutek nieodstępny od pożegnania, w prawdziwą zamienia się boleść.

„Lecz jedna myśl pociesza mnie. Jeżeli Cesarz wierny swym zobowiązaniom cofa swe wojska z Rzymu, nie cofa on swej podpory dla Stolicy Apostolskiej. Po siedemnastu latach naszego tutaj pobytu, nastąpi protekcja moralna również imponująca i niemniej skuteczna, będzie bowiem wędzidłem dla jednych, zachętą dla drugich.

„Oby czas, który w potężnej i miłosiernej prawicy Boga uspokaja namiętności, tak jak koi bole, i raczej buduje aniżeli niszczy, oby czas mógł natchnąć wszystkich tym duchem pojednania, który sam jeden sprowadzić zdoła rozwiązanie obecnych trudności i zapewnić papieżowi niepodległość i bezpieczeństwo, jakich potrzebuje, aby swobodnie mógł rozciągnąć swoje duchowne działania aż do krańców świata.

„Te są życzenia, dowód mego głębokiego uszanowania, wyraz mojej żywej wdzięczności, który składam pokornie u stóp Waszej Świątobliwości“.

Medyolański dziennik *Secolo* donosi z Rzymu

pod. d. 10 b. m. że misja Tonella odnosi się do projektu rządu włoskiego względem urządzenia stosunków politycznych państwa kościelnego, nie zaś samych tylko stosunków kościelnych królestwa włoskiego. Bar. Ricasoni wygotował bowiem projekt pośredniczący, którego nie odrzucono stanowczo w Watykanie, i jak się zdaje, będzie on wzięty za podstawę układów, a przynajmniej za punkt wyjścia ich. Główne punkta tego projektu są następujące:

1) Rząd włoski przedłoży parlamentowi projekt ustawy orzekającej, iż Florenca ogłoszona zostaje stałe i stanowczo stolicą królestwa włoskiego.

2) Kardynałowie uznani będą za książąt królestwa Włoskiego i pobierać będą ze skarbu publicznego dochody dwa razy większe od tych, jakie dziś mają.

3) Ludność ojcowizny ś. Piotra, wyjąwszy ludności samego miasta Rzymu, może się oświadczyć przez głosowanie powszechne, czy chce pozostać przy Rzymie lub być przyłączoną do Królestwa Włoskiego.

4) Rzym ogłoszony będzie miastem kościelnym *sui generis*, a Papież rządzić nim będzie jako monarcha niezawisły. Wszelako obywatele wybierają sobie władze municypalne, które pełnić będą także inne urzędy. Żywioł kościelny zastąpiony będzie świeckim w administracji, szczególnie wtedy, jeżeli w skutku układów, do obrębu miasta przyłączone były jeszcze pewne części kraju dokładniej oznaczyć się mające.

5) Milicya papieska będzie rozpuszczoną; obcy żołnierz zaciężny nie może być trzymanym. Krajowcom wolny jest wstęp do armii włoskiej.

6) Traktat między rządem włoskim a rzymskim ważnym jest dla pierwszego jedynie na przeciąg życia Piusa IX.

7) Pius IX uzna Wiktora Emanuela królem włoskim i zamiast udać się na wygnanie, przybędzie do Florencji, aby uświęcić wybór króla wyszły z wyborów.

8) Włochy jako państwo katolickie przyjmą na siebie udział w liście cywilnej, jaką państwa katolickie zechcą składać na rzecz Papieża.

Mniemamy, że punkta te mieszczą w sobie wiele takich rzeczy, na które Rzym nie przystanie.

Okręt sekwytany na Tamizie z amunicją pod Chatham, nie był własnością Fenistów, lecz rządu kolombijskiego.

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY I WYDAWCA
Kawery Mastowski.